

TURISMENS ØKONOMISKE BETYDNING 2022

DESTINATION:
VISITODSHERRED

Turismens økonomiske betydning i VisitOdsherred 2022

Udarbejdet af:

VisitDenmark for VisitOdsherred
Juli 2024

Adresse:

VisitDenmark
Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

John Olsen / www.PHOTODAN.DK

Forfattere:

Mattias Benjamin Houen

Studertermedhjælper hos VisitDenmark
E-mail: matbeh@visitdenmark.com

Martin Fønnesbech-Sandberg

Seniorøkonom hos VisitDenmark
E-mail: mfs@visitdenmark.com

© VisitDenmark 2023

Gengivelse af rapporten eller dele heraf tilladt med kildeangivelse.

Indhold

Om rapporten	4
Rapportens struktur.....	4
Hvad er turisme?	4
Ændringer i forhold til sidste års rapport	5
Sammenfatning	6
Turismeøkonomiske nøgletal for VisitOdsherred	6
Resume: Turismens økonomiske betydning i VisitOdsherred	7
1. Turismeforbruget i VisitOdsherred	8
1.1 Turisterne brugte cirka 2,1 mia. kr. i VisitOdsherred i 2022	8
1.2 Danske turister stod bag 88 pct. af turismeforbruget i VisitOdsherred.....	12
1.3 Danske ferieturister bidrog markant til forbruget i VisitOdsherred	12
1.4 Især feriehuse er vigtige for turismen i VisitOdsherred	13
1.5 Turismeforbruget fordelt på produkttyper i VisitOdsherred	13
2 Samfundsøkonomiske effekter	14
2.1 Turismen skabte over 1 mia. kr. i værditilvækst i VisitOdsherred i 2022	14
2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher	16
2.3 Turismen skabte i 2022 i alt 2.012 fuldtidsjob i VisitOdsherred	16
2.4 Der blev mest skabt beskæftigelse inden for turismeerhvervene.....	18
2.5 Skatteindtægter på 873 mio. kr. afledt af turismen	18
2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 15,8 pct. af Odsherreds samlede skatter og afgifter	19
3 Overnatninger og kapacitet	20
3.1 Overnatningskapaciteten i VisitOdsherred 2023.....	20
3.2 Feriehuse og udlejninger i VisitOdsherred 2023.....	20
3.3 Overnatninger i feriehuse dominerer i VisitOdsherred	21
3.4 Tyske turister dominere det udenlandske marked i VisitOdsherred	21
3.5 Turismesæsonen i VisitOdsherred	23
4 Bag om rapporten	24
4.1 Beregning af turismeforbrug	24
4.1.1 Beregning af døgnforbrug.....	24
4.1.2 Beregning af døgnforbrug for erhvervsturisme.....	25
4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet	25
4.2.1 Efterspørgselsiden.....	26
4.2.2 Udbudssiden.....	26
4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport	27
4.3.1 Revision af tidligere år	27

4.3.2	Opdatering af kilder.....	27
4.3.3	Modelændringer af turismeforbrug	29
4.3.4	Modelændringer af turismeafledte effekter	29
4.4	Estimat på turismeforbruget 2023.....	30
4.5	Usikkerhed i turismeøkonomiske beregninger	30
4.6	Beregning af afledte effekter i LINE-modellen	31
4.6.1	LINE-modellens multiplikatorer	32
4.6.2	Turismeafledte effekter i 2019 til 2022.....	32
4.7	Kilder til overnatninger	34
4.8	Kilder til døgnforbrug	35
4.9	Turismebrancher og -produktafgrænsninger	36
4.10	Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i TSA)	36
4.11	Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA).....	37
4.12	Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA)	38
4.13	Turismeprodukter (turismeforbundne produkter i TSA)	39

Om rapporten

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i VisitOdsherred i 2022.

Rapporten analyserer turisternes samlede forbrug i kommunen og ser på, hvordan dette forbrug skabes. Det belyses, hvor meget forskellige typer af turisme bidrager med økonomisk, og hvilke produkter turisterne køber. Rapporten perspektiverer turismens størrelse i forhold til resten af Region Sjælland og landet som helhed.

Turismens samfundsøkonomiske betydning for beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu dokumenteres. Rapporten ser også på, hvordan de samfundsøkonomiske effekter fordeler sig på branchegrupper.

Rapportens analyser følger de internationale standarder for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Termen satellitregnskab er udviklet af FN og måler størrelsen af økonomiske sektorer, der ikke er defineret som industrier i nationalregnskabet. Turisme går dermed på tværs af brancher, da man følger turistens køb af varer og tjenester inden for forskellige produkttyper sammenholdt med udbuddet.

Den regionale, makroøkonomiske ligevægtsmodel, LINE, drevet af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT), anvendes til beregning af de lokale samfundsmæssige effekter.

Bemærk venligst at data vedrørende overnatninger og turismeforbrug og afledte samfundsøkonomiske effekter er trukket fra juni 2024. Overnatningstallene på camping og lystbådehavne er senere blevet revideret af Danmark Statistik som ikke er medtaget i rapportens tal.

Rapportens struktur

Kapitel 1 omhandler turismeforbruget, kapitel 2 ser på de afledte samfundsøkonomiske effekter af turisternes forbrug. Kapitel 3 indeholder data om udviklingen i antal overnatninger og overnatningskapacitet fra 2019 til 2023 fra Danmarks Statistik. I kapitel 4 findes dokumentation for og beskrivelse af metode og datakilder.

Hvad er turisme?

Denne rapport følger den officielle, internationale definition af turisme, som lyder:

"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."

Definitionen betyder, at turisme i rapporten defineres og opgøres bredere, end man normalt finder i de officielle statistikker. Rapporten medtager således turisme, der normalt ikke indgår i f.eks. Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det drejer sig om bl.a. turisme på små overnatningssteder, krydstogtturisme, endagsturisme, besøg hos familie og venner, turisme i lejede helårsboliger samt brug af eget eller lånt feriehus.

Ændringer i forhold til sidste års rapport

Denne rapport afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2021, udgivet i 2023. I opgørelsen af turismeforbruget i 2022 er en række kilder blevet opdateret samtidig med, der er foretaget nogle korrektioner og metodeændringer i modellen. Pga. de mange ændringer har det været en prioritet også at revidere turismeforbruget fra 2019 og frem, så der kan fås et opdateret billede af turismens betydning inden, under og efter COVID-19-pandemien og dens følger.

Ændringerne er kort beskrevet nedenfor og uddybet i metodeafsnittet, 4.3, mens estimatet på turismeforbruget 2023, herunder inflationspåvirkningen, beskrives i afsnit 4.4.

Det samlede turismeforbrug i 2019 og 2022 er revideret en smule i 2019 og 2022. Revisionerne i 2020 og 2021 er betydeligt større med nedjusteringer begge år.

Herudover er den turismeskabte beskæftigelse inkl. afledte effekter revideret ned fra 2019 til 2021 pga. en korrektion af en dobbeltberegning i modellen .

Revisionen skyldes primært tre forhold:

- **Opdaterede kilder**

VisitDenmark har implementeret resultaterne af de tre undersøgelser:

- Døgnforbrug fra Turistundersøgelsen
- Privat brug af feriehuse fra Sommerhusundersøgelsen
- Udenlandsk endagsturisme fra Endagsundersøgelsen

Samlet giver data fra Turistundersøgelsen og Sommerhusundersøgelsen mindre opjusteringer af 2022-tallene, mens Endagsundersøgelsen giver en nedjustering.

Ændringer for enkelte dele af turismen – turismeform, nationalitet eller geografi – kan dog være både større eller mindre. Bl.a. er feriehusturisters døgnforbrug steget pænt, mens hotelturisters, herunder især forretningsturisters forbrug, er gået tilbage. Også forbruget fra norske og svenske endagsturister er nedjusteret som følge af den nye undersøgelse.

- **Nedjusteringer i turismeforbruget fra danske endagsturister på ferie og danske forretningsturister**
Som følge af CRT's beregninger af turisternes klimaaftryk er danske endagsturisters forbrug på køretøjers brændstof nedjusteret, da det før virkede urealistisk højt. Ændringen tager således nu højde for køretøjers øgede brændstof-effektivitet sammenlignet med det gamle data.

Også danske forretningsturisters forbrug er i den seneste modelversion blevet nedjusteret pga. en fejlrettelse. I modellen er der indsat en nødvendig begrænsning som sikrer, at de danske forretningsturisters forbrug ikke kan overstige det samlede råvareforbrug primært for produktgruppen "Rejsebureauer og anden rejseservice.

- **Nedjustering af forretningsturisters økonomiske effekter**

CRT har fjernet en dobbeltberegning af danske forretningsturisters økonomiske effekt i modellen. Da forretningsturisters forbrug er input i virksomhedernes produktion kunne effekten af forbruget før både ske gennem efterspørgslen og udbuddet, hvilket tillod en effekt både på input og output.

Nu kan der kun opnås effekt via efterspørgslen, da virksomhederne i den alternative situation kan sende forretningsturister til udlandet eller øge importen for et tilsvarende beløb og derigennem holde input og produktion konstant for virksomhederne.

Omstændigheder omkring de turismefølgende effekter i årene, 2019 til 2022, beskrives desuden i afsnit 4.6.2.

Sammenfatning

Turismeøkonomiske nøgletal for VisitOdsherred

Turisterne i VisitOdsherred brugte i 2022 knap 2,1 mia. kr. under opholdet. I 2023 foretog turisterne ca. 586.000 registrerede overnatninger i VisitOdsherred, hvilket er 21,4 pct. flere end i 2019 og 0,7 pct. flere end i 2022.

Turismeforbruget skabte, inklusiv afledte effekter, 1.132 mio. kr. i værditilvækst,¹ 2.012 fuldtidsjob (årsværk) og 873 mio. kr. i skatteindtægter i VisitOdsherred, i 2022. Herved stod turismen bag 11,2 pct. af al værditilvækst, 12,9 pct. af alle fuldtidsjob og 12,4 pct. af det samlede skatteprovenu i VisitOdsherred.

Turismeforbruget havde en positiv betydning for den økonomiske aktivitet. Når VisitOdsherred opnåede én mio. kr. i turismeforbrug, var effekten i gennemsnit inklusiv afledte effekter ca. 540.000 kr. i værditilvækst, 0,96 job (årsværk) og skatteindtægter på 416.000 kr.²

Oversigtstabel 1. VisitOdsherred, 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Turismeforbrug i VisitOdsherred, mio. kr.	1.785	1.819	1.906	2.097
Andel af kommunernes samlede udbud, pct.	8,1	8,0	7,4	7,3
Største kommercielle markeder i mio. kr.				
Danmark	310	446	493	470
Tyskland	112	86	75	126
Norge	25	8	6	25
Forbrug på største kommercielle overnatningsformer i mio. kr.				
Lejet feriehus	356	413	430	414
Hotel – ferie	55	50	60	75
Camping	37	44	51	68

Oversigtstabel 2. Samfundøkonomiske afledte effekter

	2019	2020	2021	2022
Turismeskabt værditilvækst, mio. kr.	1.074	1.052	1.072	1.132
Andel af samlede værditilvækst, pct.	11,6	11,4	10,9	11,2
Turismeskabt beskæftigelse, årsværk	2.075	2.190	2.011	2.012
Andel af alle beskæftigede, pct.	13,8	14,2	13,1	12,9
Turismeskabt skatteprovenu, mio. kr.	793	788	822	873
Turismens andel af samlet provenu, pct.	13,2	12,7	12,4	12,4

Inklusiv direkte, afledte og inducerede effekter.

¹ Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst". Værditilvæksten er formelt produktion minus forbrug i produktion og dermed udtryk for, hvad der er tilbage af den samlede omsætning i virksomhederne til aflønning af de ansatte og profit. Det svarer til BNP i basispriser – ekskl. produktskatter og -subsidier.

² Skatteindtægterne kommer ikke udelukkende kommunen til gode – f.eks. går nogle af skatteindtægterne til staten.

Resume: Turismens økonomiske betydning i VisitOdsherred

Med udgangspunkt i en analyse af turisternes forbrug under deres ophold i VisitOdsherred og de samfundsøkonomiske effekter heraf, tegnes i denne rapport en profil af turismen i destinationen og betydningen af erhvervet.

Udvalgte hovedresultater:

- I VisitOdsherred var turismeforbruget i 2022 godt 2,1 mia. kr., som var en stigning på 191 mio. kr. eller 10 pct. sammenlignet med 2021. I 2023 ses denne vækst at fortsætte med en yderligere stigning på 130 mio. kr.
- Turismeforbruget i VisitOdsherred i 2022 svarede til 13,9 pct. af det samlede turismeforbrug i Region Sjælland.
- Turismeforbruget i VisitOdsherred udgjorde i 2022 i alt 7,3 pct. af kommunens samlede udbud af varer og tjenesteydelser. Turismeforbrugets relative størrelse i forhold til andre brancher lå over niveauet for Region Sjælland (2,1 pct.) og landet som helhed (2,0 pct.).
- Turismen i VisitOdsherred favnede både danske og udenlandske gæster. Danskerne tegnede sig for størstedelen (88 pct.) af turismeomsætningen, og de udenlandske gæster stod for de resterende 12 pct. Tyskland var det største udenlandske kommercielle marked.
- Med en andel på 92 pct. af den samlede turismeomsætning i VisitOdsherred 2022, havde ferieturismen en klart større betydning for kommunen. Heraf havde de danske turister et klart større aftryk for både ferieturismen, med en andel på 88 pct.
- Turisterne i VisitOdsherred brugte flest penge på detailhandel, restaurantbesøg og overnatninger.
- I 2022 skabte turismen i VisitOdsherred 1.132 mio. kr. i værditilvækst. Dette svarede til 11,2 pct. af den samlede værditilvækst i kommunen og var over niveauet for Region Sjælland (3,5 pct.) og landet som helhed (3,1 pct.).
- Turismen i VisitOdsherred bidrog til væksten i en række brancher. 19 pct. af den turismeafledte værditilvækst i VisitOdsherred stammede fra turismeerhvervet, 29 pct. stammede fra detailhandel, og resten (52 pct.) kunne henføres til "andre brancher" herunder f.eks. ejendomsmæglere, bolig-/husleje og erhvervsservice.
- Turismen skabte 2.012 fuldtidsstillinger i VisitOdsherred, hvilket svarede til 16,5 pct. af det samlede antal beskæftigede i kommunen. Målt på antal fuldtidsbeskæftigede var kommunen mere afhængig af turismen, end tilfældet var i landet som helhed (4,6 pct.) og i Region Sjælland (4,2 pct.).
- Overnatningskapaciteten i VisitOdsherred mærkede minimal til ingen ændring i 2023 sammenlignet med 2022.
- Overnatninger i feriehuse udgjorde 60 pct. af alle registrerede overnatninger i VisitOdsherred i 2023, overnatninger i camping udgjorde 26 pct. og overnatninger på hotel, feriecenter og vandrerhjem udgjorde samlet 10 pct. Lystbådehavne udgjorde 3 pct. Små hoteller og campingpladser tegnede sig for den sidste 1 pct.
- Antallet af danske overnatninger inkl. små overnatningssteder i VisitOdsherred faldt med 3,0 pct. fra 2022 til 2023, mens antallet af udenlandske overnatninger inkl. små overnatningssteder til gengæld steg med 11,5 pct.

1. Turismeforbruget i VisitOdsherred

Dette kapitel redegør for turisternes forbrug i VisitOdsherred, herunder både overnatningsgæster og endagsturister. På baggrund af VisitDenmarks turismesatellitregnskab tegner kapitlet et billede af, hvordan turisternes samlede forbrug fordeler sig på produkter og hvilken turisme, der står bag forbruget.

Følgende spørgsmål besvares:

- *Hvor stort er turisternes samlede forbrug?*
- *Hvilken form for turisme står bag forbruget?*
- *Hvad bruger turisterne penge på?*

1.1 Turisterne brugte cirka 2,1 mia. kr. i VisitOdsherred i 2022

2022 markerede det første fulde år efter COVID-19-pandemien med en stigning på 191 mio. kr. (en procentmæssig stigning på 10 pct.) sammenlignet med 2021 og en stigning på 312 mio. kr. (procentmæssig stigning på 17 pct.) sammenlignet med 2019.

Denne vækst blev både drevet af genkomsten af de udenlandske turister, hvis forbrug i VisitOdsherred steg med 127 mio. kr. i perioden, og de danske turister, hvis forbrug steg med 65 mio. kr. Turismeforbruget kan siges at have vendt tilbage og overstiger det tidligere højeste niveau i 2021. De foreløbige tal for 2023 indikerer, at denne vækst fortsætter med en yderligere stigning på 130 mio. kr.

Tabel 1.1. Turismeforbrug fordelt på markeder, VisitOdsherred, 2019-2023

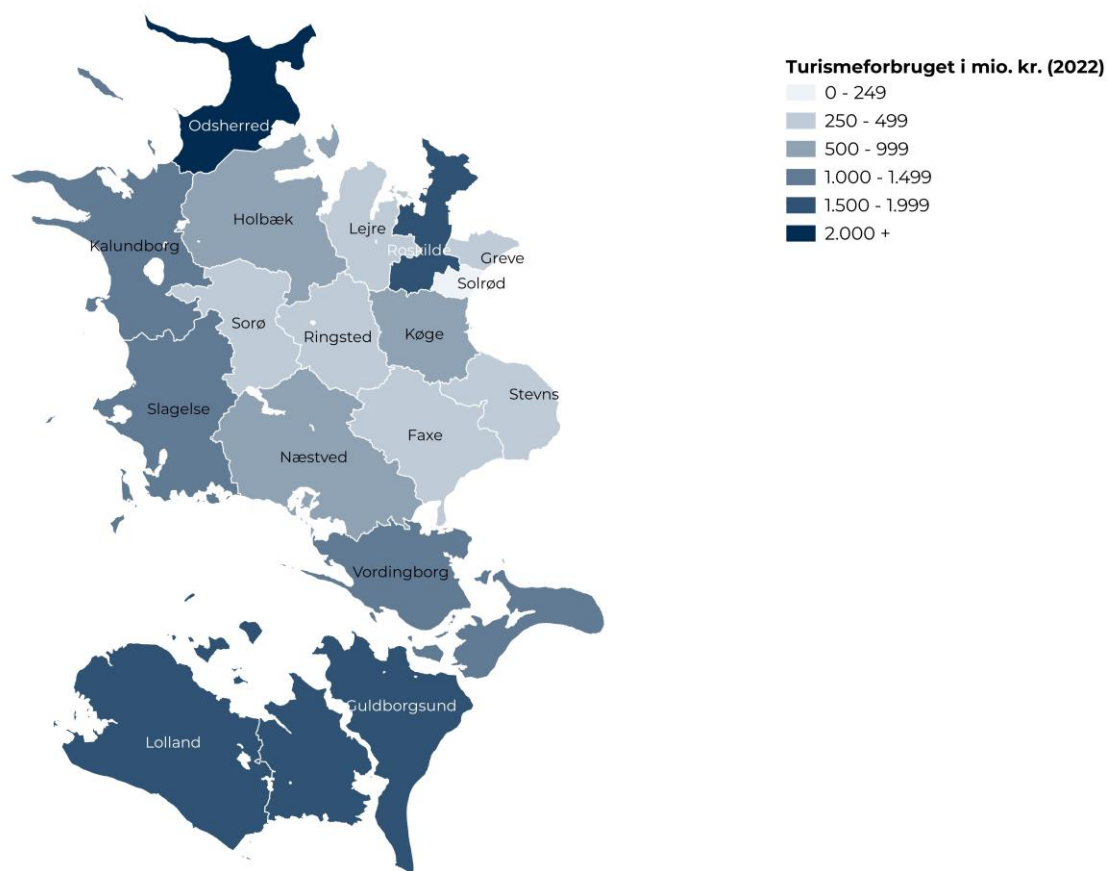
	2019	2020	2021	2022	2023*
	mio. kr.				
I alt	1.785	1.819	1.906	2.097	2.227
Kommerciel	517	561	602	689	765
Ikke-kommerciel	1.268	1.258	1.305	1.408	1.462
Danmark	1.541	1.687	1.777	1.842	1.918
Kommerciel	310	446	493	470	493
Ikke-kommerciel	1.231	1.242	1.285	1.372	1.425
Udlandet	244	132	129	256	309
Kommerciel	207	116	109	219	272
Ikke-kommerciel	37	16	20	36	37

Note: 2023 er et foreløbigt estimat, der ikke følger satellitregnskabsmetoden, men er fremskrevet med udviklingen i overnatninger og priser. Inflationen fra 2022 til 2023 udgør cirka 5 pct. af udviklingen.

I 2022 brugte turisterne i VisitOdsherred 2.097 mio. kr. i alt. I samme periode var det samlede turismeforbrug i Region Sjælland 15.067 mio. kr. Det betyder, at turisterne i VisitOdsherred stod for 13,9 pct. af det samlede turismeforbrug i regionen.

Figur 1.1 illustrerer den geografiske fordeling af turismeforbruget for kommunerne i Region Sjælland.

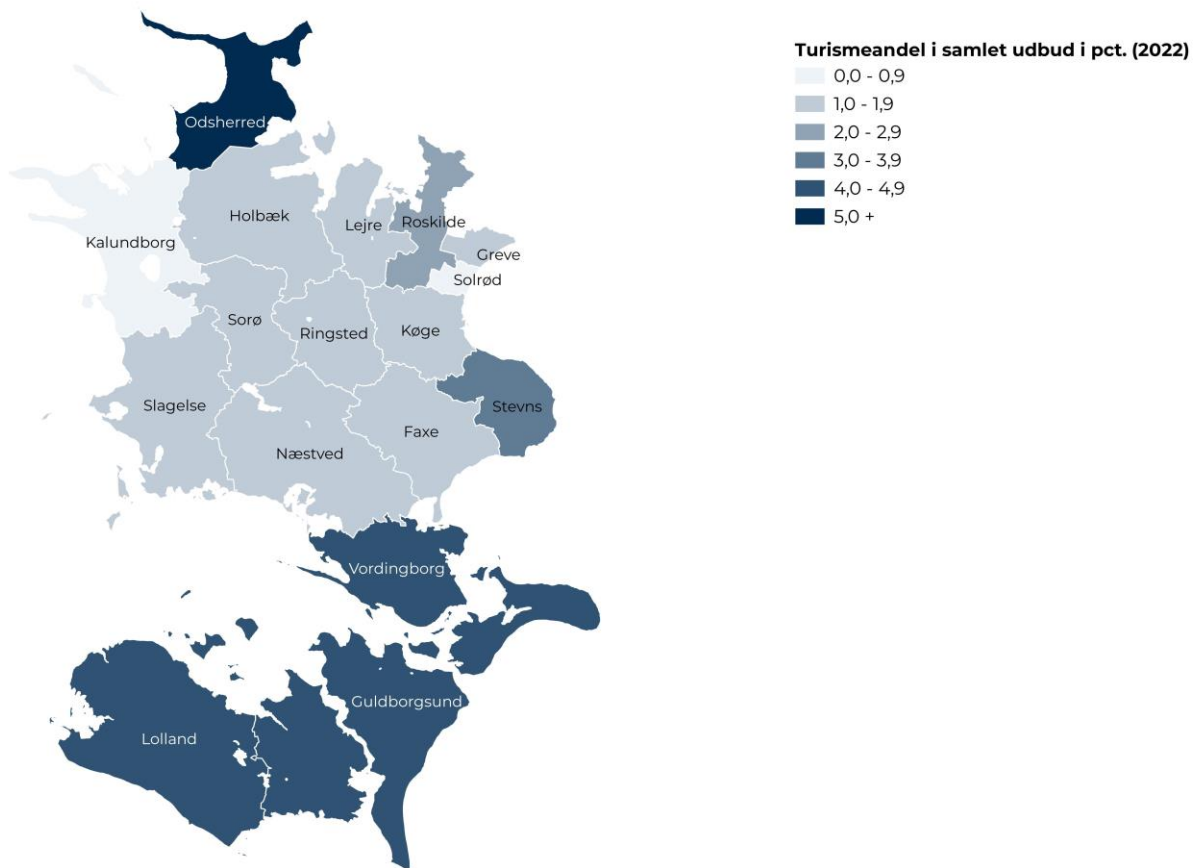
Figur 1.1 Turismeforbruget i Region Sjælland kommuner i 2022

Figur 1.2 illustrerer turismens andel af det samlede udbud i Region Sjællands kommuner. I alt udgjorde turismeforbruget i VisitOdsherred 7,3 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i 2022. Turismeforbrugets andel af det samlede udbud i kommunen lå dermed over niveauet i Region Sjælland (2,1 pct.) og landet som helhed (2,0 pct.).

Variationen kommunerne imellem kan tilskrives erhvervslivets sammensætning samt størrelsen af det samlede udbud i de enkelte kommuner. Derudover spiller kommunernes attraktivitet og tilgængelighed for turisterne også ind.

Figur 1.2 Turismens andel af det samlede udbud i Region Sjælland kommuner 2022

Tabel 1.2 viser turismeforbruget opdelt på kommercielle samt ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsturisme i VisitOdsherred og samtlige af Region Sjællands kommuner sammenholdt med det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i hver kommune.

Tabel 1.2 Turismeforbrug og turismeandel fordelt på kommuner, sorteret efter turismeforbrug, Region Sjælland, 2021

	Turismeforbruget			Samlet udbud	Turismeandel af samlet udbud
	I alt	Kommerciel overnatning	Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende		
	mio. kr.				pct.
Danmark	152.609	97.678	54.931	7.721.127	2,0
Region Sjælland	15.067	7.147	7.920	724.281	2,1
VisitOdsherred	2.097	689	1.408	28.708	7,3
Guldborgsund	1.926	1.353	573	43.344	4,4
Roskilde	1.621	835	786	78.652	2,1
Lolland	1.578	1.082	496	32.564	4,8
Vordingborg	1.196	689	507	29.173	4,1
Kalundborg	1.082	339	743	132.502	0,8
Slagelse	1.054	427	627	64.178	1,6
Næstved	839	359	480	53.076	1,6
Holbæk	691	213	479	49.561	1,4
Køge	572	244	328	53.894	1,1
Ringsted	463	134	330	32.128	1,4
Stevns	447	223	224	11.581	3,9
Greve	424	88	336	36.547	1,2
Faxe	371	228	143	29.193	1,3
Sorø	335	132	204	18.035	1,9
Lejre	278	101	177	17.824	1,6
Solrød	92	12	80	13.321	0,7

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festival, bondegårdsferie, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig. Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende omfatter turister, der benytter eget feriehus, overnatter privat hos familie og venner samt endagsgæster.

1.2 Danske turister stod bag 88 pct. af turismeforbruget i VisitOdsherred

Turismeforbruget i VisitOdsherred var kendetegnet ved en stor andel af danske gæster. De danske gæster bidrog med 88 pct. (1.842 mio. kr.) af turismeomsætningen, mens de udenlandske tegnede sig for de resterende 12 pct. (256 mio. kr.). Den høje omsætning fra de danske gæster skyldes hovedsageligt deres forbrug under ophold på ikke-kommercielle overnatningsformer, der udgjorde 1.372 mio. kr. i 2022 svarende til 67 pct., hvilket er markant over niveauet i Region Sjælland og hele landet.

Tyskland var det største udenlandske marked i 2022 inden for kommercielle/betalte overnatningsformer i VisitOdsherred og stod for 57,5 pct. af de samlede kommercielle udenlandske markeder i 2022.

Tabel 1.3. Turismeforbrug fordelt på markeder, VisitOdsherred, 2022

	Turismeforbrug i mio. kr.	Fordeling i pct.		
		VisitOdsherred	Region Sjælland	Danmark
I alt	2.097	100	100	100
Danmark	1.842	88	73	57
Udlandet	256	12	27	43
Kommercielle overnatningsformer	689	33	47	64
Danmark	470	22	28	29
Udlandet	219	10	19	35
Tyskland	126	6	8	15
Norge	25	1	2	4
Sverige	19	1	2	3
Holland	17	1	1	2
Storbritannien	15	1	2	2
USA	3	0	0	2
Ikke-kommercielle overnatningsformer	1.408	67	53	36
Danmark	1.372	65	44	28
Udlandet	36	2	8	8

1.3 Danske ferieturister bidrog markant til forbruget i VisitOdsherred

Turismeforbruget i VisitOdsherred stammede i større grad fra ferieturister. Således havde ferieturisterne et turismeforbrug på 2.049 mio. kr. svarende til 98 pct. af kommunens samlede turismeforbrug. Forretningsturismen tegnede sig for 48 mio. kr., svarende til de resterende 2 pct. af det samlede turismeforbrug i kommunen.

Danskerne tegnede sig med 88 pct. af omsætningen for lang størstedelen af ferieturismen i VisitOdsherred. Ligeledes stammede 91 pct. af forretningsturismen også fra de danske turister i VisitOdsherred. Det skal her nævnes, at VisitDenmark ikke har oplysninger om udenlandske endags-forretningsrejsende (dvs. uden overnatning) og derfor muligvis undervurderer den udenlandske omsætning.

Tabel 1.4. Turistforbrug fordelt på formål og Danmark/udlandet, VisitOdsherred, 2022

	I alt mio. kr.	Forretningsrejser		Ferierejser	
		mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	2.097	48	100	2.049	100
Danmark	1.842	44	91	1.798	88
Udlandet	256	4	9	251	12

1.4 Især feriehuse er vigtige for turismen i VisitOdsherred

I VisitOdsherred var det samlede turismeforbrug godt 2,1 mia. kr. i 2022. Heraf tegnede turister, der overnattede på kommercielle overnatningsformer, sig for 33 pct. af turismeomsætningen i VisitOdsherred. De resterende 67 pct. kan henføres til turister på ikke-kommercielle overnatningsformer eller på endagsbesøg.

Turister der overnattede i feriehus stod for en betydelig andel af turismeforbruget i VisitOdsherred. Samlet tegnede forbruget fra feriehusturister (kommercielt og ikke-kommercielt) sig for 71 pct. eller 1.488 mio. kr. af det samlede forbrug.

Turister i lejet feriehus tegnede sig for 414 mio. kr. (20 pct.), turister i eget feriehus stod for 632 mio. kr. (30 pct.) og turister i lånt feriehus for 442 mio. kr. (21 pct.). Andelen af forbruget for alle tre overnatningsformer var over niveauet for regionen og landet som helhed.

De resterende overnatningsformer i VisitOdsherred, bemærkes generelt at ligge under niveauet for regionen og landet som helhed i 2022.

Tabel 1.5. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, VisitOdsherred, 2022

	Turismeforbrug i mio. kr.	Fordeling i pct.		
		VisitOdsherred	Region Sjælland	Hele landet
I alt	2.097	100	100	100
Kommercielle	689	33	47	64
Hotel – ferie	75	4	7	17
Hotel – forretning	42	2	7	12
Feriecenter	11	1	4	3
Camping	68	3	5	5
Vandrerhjem	0	0	1	2
Lystbådehavn	15	1	1	1
Lejet feriehus	414	20	15	18
Lejet helårsbolig	47	2	4	5
Festival	18	1	2	1
Krydstogt	-	-	0	0
Ikke-kommercielle	1.408	67	53	36
Eget feriehus	632	30	11	4
Lånt feriehus	442	21	7	3
Familie/venner	40	2	8	7
Endagsturister - ferie	288	14	18	12
Endagsturister - forretning	6	0	9	10

1.5 Turismeforbruget fordelt på produkttyper i VisitOdsherred

En af turismesatellitregnskabet's hovedtabeller viser turismeforbrugets fordeling på forskellige produkttyper. Regnskabet inddeler produkterne i tre typer: turismekaraktistiske produkter (turismerelaterede erhverv), turistforbundne produkter (primært detailhandlen) og "ikke-turismespecifikke produkter" (andre produkter), som omfatter alle andre produkter.

I VisitOdsherred kunne 31 pct. af turismeforbruget henføres til turismeprodukter (overnatning, restaurant, lokal transport, mm.), 45 pct. kunne henføres til detailhandlen, og 24 pct. stammede fra andre produkter.

Sammensætningen af de udenlandske turisternes forbrug var lidt anderledes end danskernes med en højere andel i turismeprodukter på 35 pct. sammenlignet med danskernes andel på 30 pct. Udenlandske turister brugte en større andel inden for kategorien *andre produkter* (herunder bl.a. *boligbenyttelse og ejendomsrådgivere, landbrug og fiskeri, og energi og vandforsyning*) (33 pct.), sammenlignet med de danske turister (23 pct.).

Tabel 1.6. Turismeforbruget fordelt på produkter, VisitOdsherred, 2022

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	2.097	100	1.842	100	256	100
Turisme produkter	642	31	553	30	89	35
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	120	6	95	5	25	10
Restaurant	278	13	252	14	26	10
Lokal transport	115	5	86	5	29	11
Rejse service	8	0	8	0	0	0
Kultur og forlystelser	118	6	110	6	8	3
Lystbådehavne	2	0	1	0	0	0
Detailhandel	942	45	860	47	82	32
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	553	26	508	28	46	18
Benzin og andet brændstof	133	6	124	7	9	4
Andet	256	12	229	12	26	10
Andre produkter	514	24	429	23	85	33

2 Samfundsøkonomiske effekter

Turismeefterspørgslen i Danmark skaber afledte samfundsøkonomiske effekter i form af beskæftigelse, værditilvækst og offentlige provenuer. For at belyse størrelsen af disse effekter på nationalt og lokalt niveau anvender VisitDenmark det regionale turismesatellitregnskab (RTSA) sammen med den generelle ligevægtsmodel LINE. Effekterne inkluderer såvel direkte som afledte turismeeffekter.

I dette kapitel beskrives de samfundsøkonomiske effekter af turismen i form af job, værditilvækst og skatter i VisitOdsherred. De samlede effekter i et område kan være et resultat af turismeforbrug andre steder i landet, som giver anledning til øget økonomisk aktivitet og produktion i kommunen. Omvendt kan turismeforbruget i en given kommune give anledning til effekter i form af f.eks. skabte job andre steder i landet, og disse indgår ikke i beskrivelsen af turismeeffekterne i de pågældende kommuner. Ligeledes skal det bemærkes, at beskæftigelseseffekterne er opgjort efter arbejdssted, mens skatteindtægter følger arbejdstagers bopælskommune (se også metodebeskrivelsen i kapitel 4).

2.1 Turismen skabte over 1 mia. kr. i værditilvækst i VisitOdsherred i 2022

En anerkendt målestok for betydningen af et erhverv i samfundet er værditilvækst. Værditilvæksten er defineret som det beløb, der er tilbage af den samlede omsætning, når vareforbruget i produktionen er fratrukket. Værditilvækst går således til løn og profit (aflønning af produktionsfaktorer). Værditilvæksten er dermed en målestok for, hvad der er tilbage til løn og profit, når restauranterne har købt råvarer, hotellerne er blevet vedligeholdt, og el mm. er blevet produceret. Værditilvæksten er sammenlignelig med BNP og er dermed et udtryk for, hvad turismen bidrager med af værdi i samfundet.

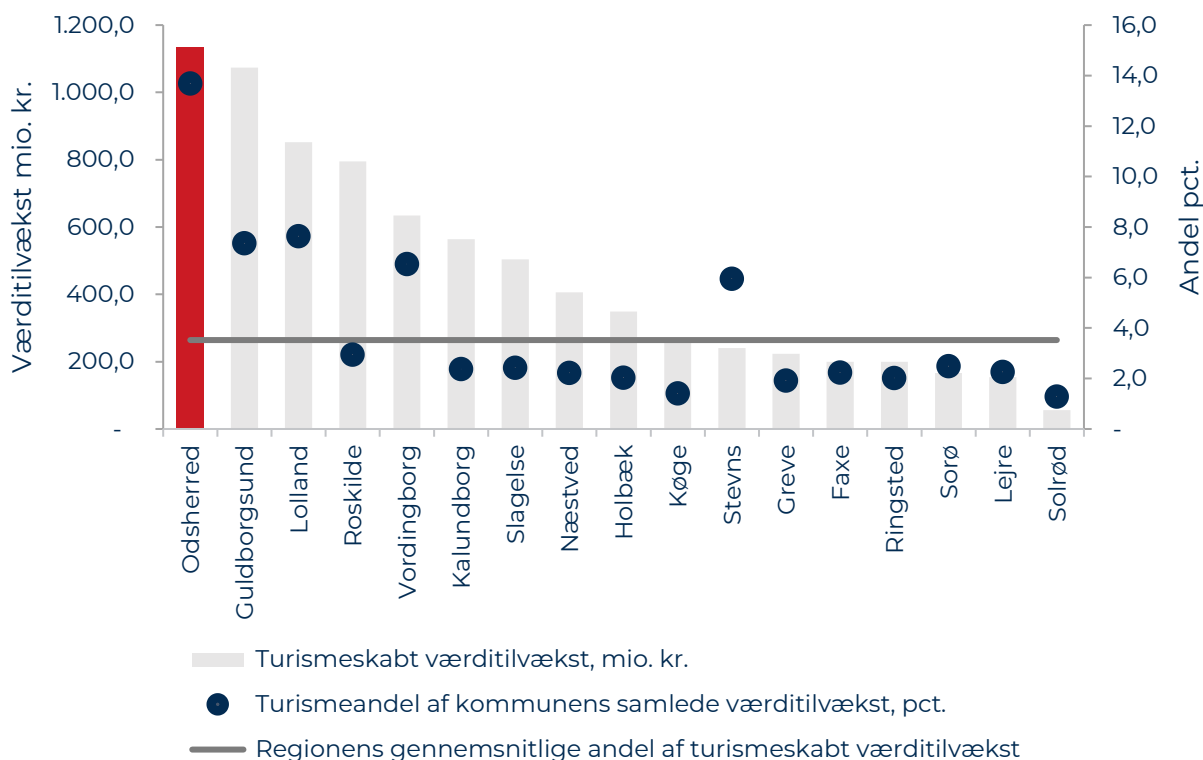
Den turismeskabte værditilvækst i VisitOdsherred udgjorde i 2022, 1.132 mio. kr. inkl. afledte effekter (jf. tabel 2.1.), hvilket svarede til 14,3 pct. af den samlede turismeskabte værditilvækst i Region Sjælland. Turismens andel af den samlede værditilvækst i VisitOdsherred udgjorde 13,7 pct. Dette var markant over niveauet for Region Sjælland (3,5 pct.) og landet som helhed (3,0 pct.).

Tabel 2.1 Værditilvækst skabt af turismen, Region Sjælland, 2022

	Turismeskabt værditilvækst	Samlet værditilvækst i kommunen	Turismeandel af samlet værditilvækst
	mio. kr.		pct.
Danmark	78.455	2.494.524	3,1
Region Sjælland	7.819	221.966	3,5
VisitOdsherred	1.132	8.272	13,7
Guldborgsund	1.074	14.595	7,4
Lolland	852	11.153	7,6
Roskilde	795	27.023	2,9
Vordingborg	635	9.712	6,5
Kalundborg	564	23.675	2,4
Slagelse	504	20.828	2,4
Næstved	406	18.269	2,2
Holbæk	349	17.224	2,0
Køge	267	18.969	1,4
Stevns	241	4.046	6,0
Greve	224	11.623	1,9
Faxe	200	8.912	2,2
Ringsted	199	9.856	2,0
Sorø	167	6.677	2,5
Lejre	154	6.814	2,3
Solrød	56	4.316	1,3

Figur 2.1 viser sammenhængen mellem størrelsen af den turismeskabte værditilvækst for kommunerne i Region Sjælland og turismeandelen af kommunernes samlede værditilvækst i forhold til regionsgennemsnittet. Som det fremgår, lå turismeandelen i Odsherred Kommune over regionsgennemsnittet.

Figur 2.1 Værditilvækst skabt af turisme i Region Sjælland, 2022

2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher

Turismeforbruget skaber værditilvækst bredt i samfundet - ikke kun i turismeerhvervene. Af VisitOdsherred samlede turismeafledte værditilvækst på 1.132 mio. kr. stammede 213 mio. kr. (19 pct.) fra turismeerhvervene. Dette var under niveauet i Region Sjælland (27 pct.) og landet som helhed (30 pct.).

Når man ser på turismen i VisitOdsherred, stammede en betragtelig del (52 pct.) af værditilvæksten fra turisternes forbrug i "andre brancher", der dækker en bred vifte af erhverv, f.eks. *ejendomsmæglere, bolig-/husleje* (som "producerer" feriehusudlejning) og *finans og forsikring*. Niveauet i VisitOdsherred var en smule over niveauet for Region Sjælland (51 pct.) men lå på niveau med landet som helhed (52 pct.).

Detailhandlen kunne tilskrives 29 pct. af den turismeafledte værditilvækst i VisitOdsherred, hvilket var klart over niveauet for både Region Sjælland (22 pct.) og landet som helhed (18 pct.) og hænger sammen med den store andel af feriehusturisme.

Som en gennemsnitsbetragtning kan der beregnes en multiplikator for, hvor meget værditilvækst 1 mio. kr. i turismeforbrug skabte i kommunen. Effekten af én mio. kr. i turismeforbrug gav i VisitOdsherred anledning til 540.000 kr. i værditilvækst, inklusiv afledte effekter. Multiplikatoren for værditilvækst i VisitOdsherred var således 0,54, hvilket er over niveauet for landet som helhed (hvor multiplikatoren var 0,51).

Tabel 2.2. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, VisitOdsherred, 2022

	Turismeafledt værditilvækst mio. kr.	Fordeling for		
		VisitOdsherred	Region Sjælland	Danmark
		pct.		
I alt	1.132	100	100	100
Turismeerhverv	213	19	27	30
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	26	2	5	7
Restoranter og værtshuse	92	8	8	10
Transportvirksomheder	42	4	7	8
Rejseservice	6	1	2	1
Kultur, forlystelser og sport	47	4	5	4
Detailhandel	328	29	22	18
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas og olieindustri	2	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	28	2	2	2
Andre	298	26	20	16
Andre brancher	592	52	51	52
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	172	15	15	15
Erhvervsservice	81	7	8	9
Andre	339	30	28	28

2.3 Turismen skabte i 2022 i alt 2.012 fuldtidsjob i VisitOdsherred

Turisternes forbrug skaber en mængde arbejdspladser. Det kaldes turismeskabte årsværk, da antallet tælles i enheder, der modsvarer fuldtidsjob.

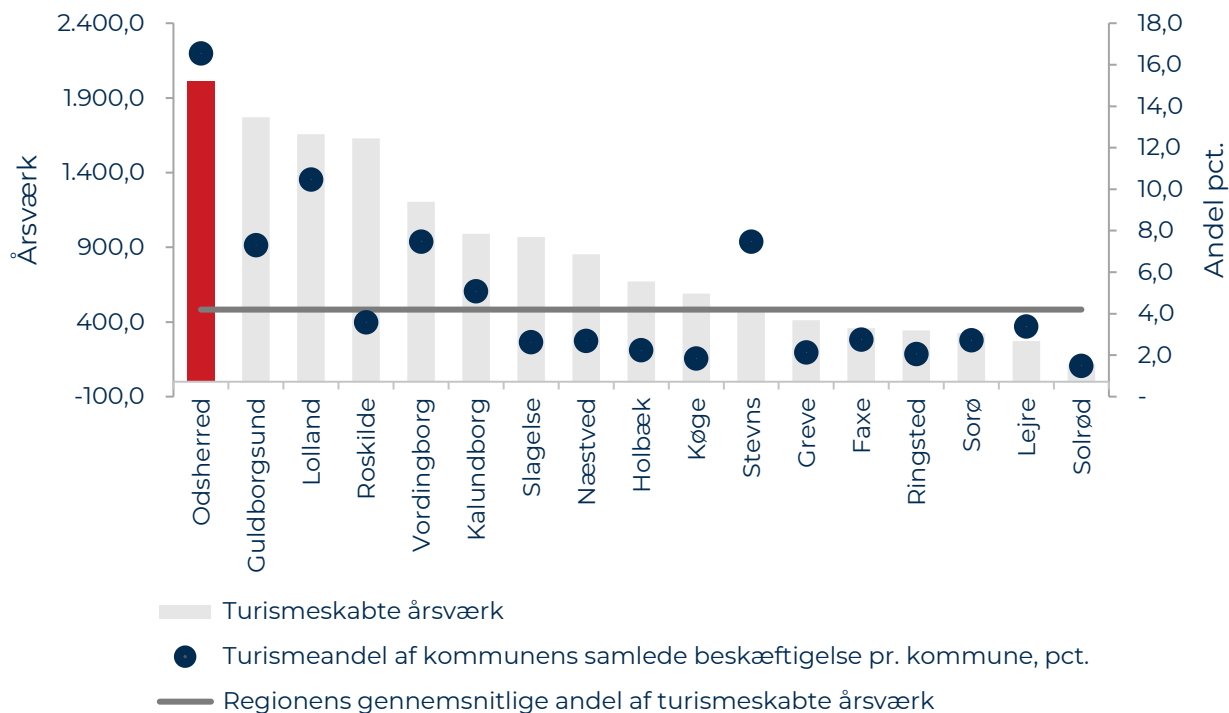
Turismen i VisitOdsherred skabte i 2022 gennem direkte og afledte effekter 2.012 årsværk, hvilket var 16,5 pct. af kommunens samlede antal årsværk. Dette var langt over niveauet i Region Sjælland (4,2 pct.) og landet som helhed (4,6 pct.).

Tabel 2.3. Antal årsværk skabt af turismen, Region Sjælland, 2022

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal beskæftigede i kommunen	Turismeandel af samlet beskæftigelse pr. kommune
	årsværk		<i>pct.</i>
Danmark	145.990	3.167.885	4,6
Region Sjælland	14.643	348.901	4,2
VisitOdsherred	2.012	12.167	16,5
Guldborgsund	1.771	24.288	7,3
Lolland	1.658	15.863	10,5
Roskilde	1.629	45.672	3,6
Vordingborg	1.204	16.157	7,5
Kalundborg	991	19.557	5,1
Slagelse	969	37.016	2,6
Næstved	853	31.947	2,7
Holbæk	671	30.233	2,2
Køge	590	32.269	1,8
Stevns	469	6.287	7,5
Greve	411	19.360	2,1
Faxe	358	13.092	2,7
Ringsted	344	16.896	2,0
Sorø	326	12.081	2,7
Lejre	273	8.073	3,4
Solrød	117	7.944	1,5

Figur 2.2 viser antallet af årsværk sammenholdt med turismens andel af de skabte årsværk pr. kommune. Som det fremgår, lå andelen af turismeskabte job i Odsherred Kommune over regionsgennemsnittet.

Figur 2.2 Årsværk skabt af turisme i Region Sjælland, 2022

2.4 Der blev mest skabt beskæftigelse inden for turismeerhvervene

Størstedelen af den turismeskabte beskæftigelse i VisitOdsherred kunne henføres til turismeerhvervet (37 pct.). Inden for turismeerhvervet blev størstedelen af beskæftigelsen (25 pct.) skabt på restauranter og værtshuse. Dette var under niveauet for Region Sjælland (26 pct.) og landsgennemsnittet (29 pct.). Detailhandel og Andre brancher tegnede sig for hhv. 32 og 31 pct. af den turismeskabte beskæftigelse.

Beskæftigelsesmultiplikatoren beregnes som turismeskabt beskæftigelse pr. mio. kr. i turismeforbrug. I VisitOdsherred var denne multiplikator 0,96 i 2022. For hver mio. kr., der bliver brugt af turister i kommunen, ville der blive skabt 0,96 fuldtidsstilling, når de afledte effekter af forbruget medregnes. Turismens betydning for beskæftigelsen i VisitOdsherred lå dermed på niveau med landet som helhed, hvor der i gennemsnit blev skabt 0,96 job af en mio. kr. i turismeforbrug.

Tabel 2.4. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i , VisitOdsherred, 2022

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for		
		VisitOdsherred	Region Sjælland	Danmark
		pct.		
I alt	2.012	100	100	100
Turismeerhverv	742	37	48	53
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	81	4	10	13
Restauranter og værtshuse	493	25	26	29
Transportvirksomheder	55	3	3	4
Rejse-service	20	1	3	2
Kultur, forlystelser og sport	93	5	6	5
Detailhandel	647	32	23	19
<i>Heraf:</i>				
Råolie-, naturgas- og olieindustri	2	0	0	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	45	2	2	1
Andre	600	30	21	17
Andre brancher	623	31	29	29
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	18	1	1	1
Erhvervsservice	130	6	7	7
Andre	475	24	21	20

2.5 Skatteindtægter på 873 mio. kr. afledt af turismen

I VisitOdsherred skabte turismen offentlige indtægter på 873 mio. kr. Heraf gik 289 mio. kr. eller 33 pct. til vareskatter (især moms). Personskatterne beløb sig til 584 mio. kr. (67 pct.), hvoraf størstedelen gik til kommuneskatter og statsskatter.

Sammenlignet med regionsfordelingen var andelen i personskatter under niveauet for Region Sjælland (35 pct.) og landet som helhed (37 pct.). Hvor andelen i vareskatter lå over niveauet for regionen (64 pct.) og landet (63 pct.).

Tabel 2.5. Skatter og afgifter afledt af turismen, VisitOdsherred, 2022

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		VisitOdsherred	Region Sjælland	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	873	100	100	100
Personskatter	289	33	35	37
Heraf:				
Statsskatter	143	16	18	18
Kirkeskatter	4	0	0	0
Kommuneskatter	143	16	17	18
Vareskatter	584	67	65	63
Heraf:				
Selskabsskatter	34	4	4	5
Vareafgifter/punktafgifter	154	18	17	13
Moms/merværdiafgift	396	45	43	44

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12.

2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 15,8 pct. af Odsherreds samlede skatter og afgifter

Turismen i VisitOdsherred skabte 15,8 pct. af det samlede skatteprovenu, hvilket var over niveauet i Region Sjælland (4,1 pct.) og landsgennemsnittet (4,8 pct.).

I VisitOdsherred var multiplikatoren for effekten af en mio. kr. i turismeforbrug på skatter og afgifter 0,42. For hver mio. kr. i turismeforbrug opnåede VisitOdsherred, inklusiv afledte effekter, således indtægter til stat og kommune på 416.000 kr. Dette er under niveauet for multiplikatoren for hele landet, der ligger på 0,34.

Tabel 2.6. Turismeafledte skatter og afgifter og andele af samlede skatter og afgifter i Danmark, VisitOdsherred, 2022

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		VisitOdsherred	Region Sjælland	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	873	15,8	4,1	4,8
Personskatter	289	9,1	2,2	3,0
Heraf:				
Statsskatter	143	9,3	2,1	2,8
Kirkeskatter	4	7,7	2,1	3,3
Kommuneskatter	143	8,9	2,4	3,2
Vareskatter	584	25,1	7,5	7,5
Heraf:				
Selskabsskatter	34	37,6	3,7	3,0
Vareafgifter/punktafgifter	154	25,7	9,0	7,8
Moms/merværdiafgift	396	24,1	7,8	8,9

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter.

3 Overnatninger og kapacitet

Dette kapitel omhandler udviklingen i kapacitet og antal overnatninger i VisitOdsherred jf. Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Opgørelsen af overnatninger omfatter kun de overnatningskategorier, som indberetter til Danmarks Statistik. Kapitlet omhandler 2023 og udviklingen siden 2019.

De registrerede overnatninger omfatter hoteller, vandrerhjem og feriecentre med mindst 40 senge, lystbådehavne, der frivilligt indberetter til Danmarks Statistik, campingpladser med mindst 75 enheder og lejede feriehusene gennem bureauer med mindst 25 huse. Ligeledes fremgår tal for den årlige opgørelse af kapacitet og overnatninger på små hoteller (10-39 senge) og campingpladser (10-74 enheder).

Antallet af ikke-kommercielle overnatninger i egne og lånte feriehusene m.m. kan ikke opgøres. Privatudlejning såsom Airbnb indgår heller ikke i Danmarks Statistiks tal. Der arbejdes pt. på en metode til at kunne inkludere overnatninger via udlejningsplatforme i Danmarks Statistiks officielle opgørelser.

3.1 Overnatningskapaciteten i VisitOdsherred 2023

Tabel 3.1 viser kapaciteten for overnatningsstederne i VisitOdsherred registreret af Danmarks Statistik. Som anført oven for dækker tallene ikke samtlige overnatningssteder i kommunen. I 2023 var mængden af sengepladser i VisitOdsherred 5.541 fordelt på (inkl. de små overnatningssteder) 19 virksomheder. Både sengepladser og antal virksomheder har haft minimal, til ingen ændring sammenlignet med 2022.

Tabel 3.1 Kapacitetsudviklingen i overnatningsfaciliteter, VisitOdsherred

	2019	2020	2021	2022	2023
Antal senge					
I alt inkl. Små hoteller og campingpladser	4.925	5.416	5.368	5.524	5.541
I alt	4.597	5.087	5.248	5.404	5.434
Camping	3.564	3.564	3.744	3.732	3.762
Hotel, feriecenter og vandrerhjem	266	756	758	856	856
Lystbådehavne	767	767	746	816	816
Små hoteller og campingpladser	328	329	120	120	107
Antal indberettende virksomheder					
I alt inkl. Små hoteller og campingpladser	19	20	19	19	19
I alt	12	14	14	14	14
Camping	6	6	6	6	6
Hotel, feriecenter og vandrerhjem	3	5	5	5	5
Lystbådehavne	3	3	3	3	3
Små hoteller og campingpladser	7	6	5	5	5

Kilde: Danmarks Statistik.

3.2 Feriehuse og udlejninger i VisitOdsherred 2023

I VisitOdsherred var der i alt 21.712 feriehusene i 2023 ifølge BBR³. Der var 55.761 feriehusene i Region Sjælland og 222.066 feriehusene på landsplan.

Det er ikke alle feriehusene, der udlejes, men omfanget af privat brug dækkes i VisitDenmarks Sommerhusundersøgelse.⁴

I Danmarks Statistiks udgivelse "Udlejning af feriehusene størst i Jylland"⁵ opgøres den maksimale udlejning for feriehusudlejningsbureauer på kommunalt niveau. Den maksimale kapacitetsudnyttelse opgøres som andelen af sommerhuskapaciteten i hver kommune, der var udlejet på den travleste dag i juli 2022.

³ <https://statistikbanken.dk/bol103>

⁴ <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/sommerhusundersoegelsen-2022>

⁵ [Udlejning af feriehusene størst i Jylland - Danmarks Statistik \(dst.dk\)](#)

Analysen fra Danmarks Statistik viser, at 2,7 pct. af feriehusene i VisitOdsherred blev anvendt til udlejning på den travleste dag i juli. Dette er under niveau med udlejningsgraden i hele landet på 14 pct. af husene.⁶

Ifølge Danmarks Statistik blev 43.463 feriehusene anvendt til udlejning på landsplan gennem hele året 2023.⁷ Sammenholdes dette med antallet af feriehusene i BBR, svarer det til, at en femtedel af landets feriehusene udlejes gennem feriehusbureauerne. Kapacitetsudnyttelsen af disse feriehusene vil sandsynligvis ikke være ligeligt fordelt mellem feriehusene. Nogle feriehusene vil være kendetegnet ved en stor kapacitetsudnyttelse, mens andre feriehusene slet ikke lejes ud. Det forventes, at ingen eller meget få feriehusene udlejes i alle årets tilladte 43 uger. Normalt vil udlejningen af feriehusene koncentrere sig om højsæsonen.

I tabel 3.2 er udviklingen i udlejede feriehusuger fra 2019 til 2023 vist. Som det fremgår af tabellen, blev der i 2023 udlejet 7,5 pct. flere feriehusuger i VisitOdsherred end i 2022.

Tabel 3.2 Udlejning af feriehusuger, VisitOdsherred

	2019	2020	2021	2022	2023	Udv. 2019- 2023	Udv. 2022- 2023
						<i>pct</i>	
Hele landet	691.105	652.488	713.853	792.980	782.498	13,2	-1,3
VisitOdsherred	10.323	11.960	12.206	11.039	11.869	15,0	7,5

Kilde: Danmarks Statistik.

3.3 Overnatninger i feriehusene dominerer i VisitOdsherred

I løbet af 2023 blev der foretaget i alt ca. 593.000 kommercielle overnatninger i VisitOdsherred inkl. små overnatningssteder (jf. tabel 3.3). Det er en stigning på 5.000 overnatninger eller 0,8 pct. i forhold til 2022.

Feriehusene var den dominerende overnatningsform i VisitOdsherred med 353.000 overnatninger eller 60 pct. af det samlede antal overnatninger i 2023, som var en stigning på 5,6 pct. sammenlignet med 2022. Overnatninger på campingpladser udgjorde 152.000 eller 26 pct. af alle overnatninger, mens hotel, feriecenter og vandrerhjem samlet udgjorde 62.000 eller 10 pct. af overnatningerne i VisitOdsherred.

Tabel 3.3 Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på overnatningsformer, VisitOdsherred

	2019	2020	2021	2022	2023	Fordelin g i 2023	Udv. 2022- 2023
						<i>pct.</i>	
I alt inkl. små hoteller og campingpladser	491	567	593	588	593	100	0,8
I alt	482	560	585	581	586	99	0,7
Camping	115	133	142	165	152	26	-7,7
Feriehus	314	363	371	335	353	60	5,6
Hotel, feriecenter og vandrerhjem	36	45	56	64	62	10	-3,6
Lystbådehavne	17	19	17	18	18	3	2,7
Små hoteller og campingpladser	8	6	8	6	7	1	11,6

Kilde: Danmark Statistik.

3.4 Tyske turister dominere det udenlandske marked i VisitOdsherred

I 2023 foretog danske turister 419.000 overnatninger (inkl. små overnatningssteder) i VisitOdsherred, hvilket svarede til 71 pct. af det samlede antal overnatninger i kommunen. Udenlandske turister tegnede sig for 173.000 overnatninger (inkl. små overnatningssteder) i VisitOdsherred, svarende til 29 pct. af

⁶For mere data på feriehusudlejning henvises til Sommerhusundersøgelsen 2022, der baserer sig på en spørgeskemaundersøgelse. Denne indeholder også privatudlejning af feriehusene.

⁷ <https://statistikbanken.dk/FERIEH5>

overnatningerne i kommunen i 2023. Det største udenlandske marked var Tyskland med 128.000 overnatninger i 2023, svarende til 22 pct. af alle overnatningerne i VisitOdsherred og stod for 74 pct. af samlede antal udenlandske overnatninger i kommunen.

I VisitOdsherred steg antallet af overnatninger med 0,8 pct. sammenlignet med 2022. Denne udvikling skyldes hovedsageligt stigningen i udenlandske overnatninger på 11,5 pct. mens de danske overnatninger mærkede et fald på 3,0 pct. sammenlignet med 2022.

Tabel 3.4 Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på nationalitet, VisitOdsherred

	2019	2020	2021	2022	2023	Fordeling i 2023	Udv. 2022-2023
						<i>pct.</i>	
inkl. små hoteller og campingpladser							
I alt	491	567	593	588	593	100	0,8
Danmark	314	457	495	432	419	71	-3,0
Udlandet	176	109	99	155	173	29	11,5
Ekskl. små hoteller og campingpladser							
I alt	482	560	585	581	586	100	0,7
Danmark	309	451	488	427	414	71	-3,1
Udlandet	174	109	97	154	172	29	11,4
Tyskland	124	93	78	111	128	22	15,3
Holland	12	3	4	11	13	2	13,5
Norge	9	3	2	9	9	2	-1,8
Sverige	9	2	3	6	5	1	-12,0
Andre lande	20	8	10	16	16	3	0,0

Kilde: Danmark Statistik.

I tabel 3.5, ses udviklingen i antallet af kommercielle overnatninger i VisitOdsherred og landet som helhed. Som det fremgår i tabellen har VisitOdsherred oplevet en fremgang på 21,4 pct. i antallet af kommercielle overnatninger siden 2019, som er over niveauet for landet som helhed (12,4 pct.). Samt har der været en udvikling på 0,7 pct. siden 2022, som også er over udviklingen for landet som helhed på 0,2 pct.

Tabel 3.5 Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på kommuner, VisitOdsherred

	2019	2020	2021	2022	2023	Udv. 2019-2023	Udv. 2022-2023
						<i>pct</i>	
Hele landet	56.059	44.558	51.478	62.869	63.005	12,4	0,2
VisitOdsherred	482	560	585	581	586	21,4	0,7

Kilde: Danmarks Statistik.

3.5 Turismesæsonen i VisitOdsherred

Tabel 3.6 viser sæsonfordelingen af overnatninger i VisitOdsherred fordelt på overnatningsformer.

Fordelingen af overnatninger i VisitOdsherred ses at have haft størst koncentration i højsæsonen (juli til august), hvor 48 pct. af hele årets kommercielle overnatninger i 2023 fandt sted. Dette er gældende for alle overnatningsformer i VisitOdsherred.

Tabel 3.6 Procentfordeling af overnatninger pr. måned, VisitOdsherred, 2023

	Alle	Camping	Lystbådehavne	Feriehuse	Hotel, feriecenter og vandrerhjem
Jan.	2	1	-	2	3
Feb.	2	1	-	3	3
Mar.	3	2	-	3	4
Apr.	7	10	-	6	6
Maj.	9	12	9	7	9
Jun.	11	14	14	10	11
Jul.	28	29	38	28	26
Aug.	20	17	32	21	15
Sep.	8	9	7	7	8
Okt.	6	2	-	8	6
Nov.	3	1	-	3	5
Dec.	3	1	-	3	4
I alt	100	100	100	100	100

Kilde: Danmarks Statistik.

4 Bag om rapporten

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2022" er at beregne det samlede turismeforbrug i Danmark samt afdække, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse, som forbruget medfører. I dette kapitel gennemgås metoderne mere detaljeret, og der redegøres for brugen af datakilder, usikkerheder mv.

Rapporten følger de internationale standarder for et turismesatellitregnskab (TSA) til belysning af turismeforbruget og anvender den økonomiske model LINE til beregning af de samfundsmæssige effekter.⁸

Figuren nedenfor giver et overblik over, hvilke nøgletal rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet og LINE-modellen.

Figur 4.1.1 Opbygning af turismesatellitregnskab og LINE-model

4.1 Beregning af turismeforbrug

Døgnforbruget og overnatningstallene danner basis for beregning af det samlede turismeforbrug, men der sker en yderligere bearbejdning af data i forbindelse med udarbejdelse af satellitregnskabet:

1. VisitDenmark indhenter detaljerede data om døgnforbrug og overnatninger, der sendes til Center for Regional- og Turismeforskning, CRT
2. På baggrund af data fra nationalregnskabet estimerer CRT det turismeforbrug, der ikke dækkes af VisitDenmarks turistundersøgelser⁹
3. CRT konsoliderer VisitDenmarks resultater med nationalregnskabet og fordeler turismeforbruget på produkter i overensstemmelse med klassifikationen for TSA.

Disse trin betyder, at VisitDenmarks estimat af turismeforbruget, baseret på de oprindelige data for døgnforbrug og overnatninger, ikke er helt identisk med forbruget i det af CRT beregnede satellitregnskab.

4.1.1 Beregning af døgnforbrug

Beregningen af døgnforbrug bygger primært på VisitDenmarks Turistundersøgelse 2022, hvor der spørges til 15 forbrugskomponenter. I Turistundersøgelsen blev der foretaget ca. 13.000 personlige interview med turister på hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, i lejede feriehus og lystbådehavne. Af disse var 7.700 udenlandske turister. Interviewstederne blev udtrukket af Danmarks Statistik, og undersøgelsen

⁸ Både det regionale turismesatellitregnskab og turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) ved seniorforsker, ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen.

⁹ Det vedrører forbrug til rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og pakkerejser i Danmark.

er repræsentativ for turismen i Danmark på de fem overnatningsformer. En samlet oversigt over kilder til døgnforbrug kan ses i afsnit 4.8.

Turistundersøgelsen bruges til at beregne døgnforbrug på overnatningsformerne hotel-forretning, hotel-ferie, camping, vandrerhjem, lejet feriehus og lystbådehavn. For hver overnatningsform beregnes døgnforbruget på nationalitet og region. VisitDenmark har dog sat som krav, at der skal være mindst 50 interview, før et døgnforbrug kan accepteres. Dette betyder, at beregning af døgnforbrug på hver overnatningsform sker trinvis på følgende måde:

1. Først beregnes et døgnforbrug for hver region for hver nationalitet. Er der 50 interview inden for regionen for den enkelte nationalitet, beregnes et døgnforbrug.
2. Hvis kravet om 50 observationer ikke er opfyldt i en bestemt region, deles Danmark op i Region Hovedstaden og "resten af landet". Hvis der er 50 eller flere interview på nationaliteten i "resten af landet", bliver turisterne tildelt et "uden for Region Hovedstaden" døgnforbrug.
3. Hvis der stadig eksisterer kombinationer af overnatningsformer og nationaliteter, der ikke har fået tildelt et døgnforbrug, beregnes dette på hele landet. Hvis der er 50 interview på hele landet, bruges dette landsgennemsnit på de regioner, som mangler et døgnforbrug.
4. Er der ikke 50 interview på landsplan, bliver døgnforbruget for nationaliteten gennemsnittet for verdensdelen eller udlandet i alt på overnatningsformen, hvis reglen om de 50 interview stadig ikke er opfyldt.

Overstående metode har været brugt i det danske turismesatellitregnskab og til at opgøre turistindtægterne på betalingsbalancens rejsepost.

4.1.2 Beregning af døgnforbrug for erhvervsturisme

For nogle typer erhvervsturister fanger Turistundersøgelsens døgnforbrug ikke det samlede forbrug præcist, da en del udgifter betales af arbejdsgiver før eller efter rejsen. Det gælder f.eks. kongres- og konferencegæster, messedeltagere, faglige studierejser og belønningsrejser. VisitDenmark estimerer dette ekstra forbrug - det såkaldte MICE-tillæg¹⁰ - og lægger det oven i døgnforbruget. MICE-tillægget er forskelligt for de forskellige typer af formål med erhvervsrejsen og tillægges ca. halvdelen af erhvervsovernatningerne. Tillægget afspejler således mødespecifikke udgiftsposter, som arrangørerne har haft i forbindelse med mødet. MICE-tillægget udgør i gennemsnit ca. en femtedel af det samlede døgnforbrug for forretningsgæster på hotel.

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet

Analyserne af turismeforbruget i denne rapport er udarbejdet i henhold til retningslinjerne for turismesatellitregnskaber, der knytter turismen til nationalregnskabet.

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat, og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA).

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om turisternes efterspørgsel med tal for udbud og efterspørgsel i dansk økonomi. I de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse, "vinder" nationalregnskabet data, f.eks. må turisternes totale forbrug på hoteller, der af VisitDenmark beregnes ved at gange hoteldøgnforbruget med antallet af overnatninger på hoteller, ikke overstige nationalregnskabet's opgørelse af det samlede forbrug på hotellerne. I så fald må det beregnede døgnforbrug være for højt og vil blive nedjusteret.

¹⁰ MICE står for meetings, incentives, conventions, exhibitions, og afspejler den del af erhvervsturismen, der vedrører møder.

4.2.1 Efterspørgselssiden

På efterspørgselssiden beregnes turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at gange antallet af overnatninger med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 15 forskellige typer af overnatningsformer: Hotel (opdelt på forretning og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt på lejet, lånt og eget), feriecenter, lystbådehavn, festival, krydstogt, lejet helårsbolig, overnatning hos familie/venner og endagsturisme (opdelt på forretning og ferie, hvor hvert endagsbesøg tæller som et døgn/én overnatning).

I appendiks 12 og 13 findes en oversigt over hvilket datagrundlag, der ligger til grund for oplysningerne på efterspørgselssiden (overnatninger og døgnforbrug) for de forskellige overnatningsformer. Oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

4.2.1.1 *Mængder: overnatningstal og endagsbesøg*

Overnatningstallene kommer fra en række forskellige kilder. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Oplysninger stammer fra forskellige kilder.

Opgørelsen af dansk endagsturisme kræver en præcis afgrænsning af denne turismeform, da definitionen heraf har meget stor betydning for omfanget af endagsturismen. Metoden beskrives kort nedenfor. Kilden til dansk endagsturisme - både ferie- og forretningsrelateret - er DTU's Transportvaneundersøgelse. Endagsrejser er kategoriserede som enten ferie- eller forretningsrelaterede på baggrund af undersøgelsens opdeling efter rejseformål. DTU's undersøgelse er en stikprøve, og for visse kommuner er der et begrænset antal interview pr. år – især for forretningsrejsende på kommuneniveau.

For at sikre soliditet i analysen beregnes endagsrejser som flerårige glidende vægtede¹¹ gennemsnit. For ferierejser bruges et treårigt glidende vægtet gennemsnit (2020-2022). For forretningsrejser bruges et femårigt glidende vægtet gennemsnit (2018-2022).

Fordelingen på kommuner er sket på baggrund af et 11-årigt glidende gennemsnit (2012-2022). Der er beregnet en kommunematrix, der viser bopæls- og destinationskommune. Antal rejser på kommuneniveau beregnes ved at gange de nationale rejser på kommunematrixen.

Definitionen af turisme er, at man opholder sig uden for sit normale miljø. I VisitDenmarks beregning af dansk endagsturisme betyder det, at kun endagsrejser uden for turistens bopælskommune indgår. Dog er det for endagsturisme besluttet, at borgere fra Frederiksberg, der tager til Københavns Kommune, ikke er turister og vice versa. Desuden er endagsbesøg defineret som minimum tre timers varighed inklusive transport og med minimum en times ophold på destinationen. Samlet svarer antallet af endagsferieture til, at hver dansker i gennemsnit tog 7,9 af disse om året.

4.2.1.2 *Priser: døgnforbrug*

Døgnforbruget er indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks Turistundersøgelse 2022 og supplerende undersøgelser. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge. Idet der spørges til økonomisk rejsegruppe og opholdslængde kan forbruget fordeles ud på personligt forbrug pr. døgn i overensstemmelse med overnatningsstatistikken.

4.2.2 Udbudssiden

Oplysningerne fra udbudssiden – dvs. fra virksomhedernes side – stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i satellitregnskabet i tre hovedkategorier: (1) turismeprodukter, (2) turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og (3) andet.

¹¹ Vægtene halveres hvert år bagud.

I afsnit 4.9 findes en oversigt over, hvilke produkter og brancher der regnes som hhv. "turisme" og "turismerelaterede".

I nationalregnskabet udarbejdes en række såkaldte input/output-tabeller, der beskriver det økonomiske kredsløb i Danmark – dvs. hvordan penge og ressourcer bevæger sig rundt mellem brancher, det private og offentlige erhvervsliv mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af nationalregnskabstal, beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet sker på basis af CRT's samfundsøkonomiske model, SAM-K, bl.a. med input fra Danmarks Statistik.

4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport

4.3.1 Revision af tidligere år

Denne rapport afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2021, udgivet i 2023. I opgørelsen af turismeforbruget 2022 er en række kilder blevet opdateret samtidig med, at der er foretaget nogle korrektioner og metodeændringer i modellen. Pga. de mange ændringer har det været en prioritet også at revidere turismeforbruget 2019-2021, så der kan fås et opdateret billede af turismens betydning inden, under og efter COVID-19-pandemiens påvirkning.

Det samlede turismeforbrug i 2019 og 2022 er på landsplan revideret en smule. Revisionerne i 2020 og 2021 er betydeligt større, og er på landsplan nedjusteret begge år. Ændringer for specifikke dele af turismen som f.eks. turismeform, nationalitet eller geografi kan dog være større eller mindre.

Den turismeskabte beskæftigelse inkl. afledte effekter er som følge af en korrektion af en dobbeltberegning i modellen revideret ned fra 2019 til 2021.

Årsagerne til revisionerne er beskrevet i nedenstående afsnit.

4.3.2 Opdatering af kilder

4.3.2.1 Døgnforbrug

Døgnforbrug indsamlet på kommercielle overnatningssteder¹² fra VisitDenmarks Turistundersøgelse 2022 afløser de seneste prisfremskrevne døgnforbrug fra 2017-undersøgelsen.¹³ På de fem år er der sket betydelige ændringer i turisternes døgnforbrug, hvilket har givet nogle forskydninger i de forskellige turisttyper.

De største ændringer er, at feriehus- og feriecenterturister har øget deres døgnforbrug markant, mens hotelturisters døgnforbrug, herunder især forretningsturisters, er gået tilbage. Den vigtigste komponent af døgnforbruget, overnatning, er steget for feriehusturister, men er faldet for hotelturister. Hotelturisterne har desuden brugt færre penge på shopping. En af forklaringerne kan være ændrede forbrugsmønstre efter COVID-19-pandemien, men mødeturister og turister fra asiatiske lande, der begge er højtforbrugende grupper, er endnu ikke vendt tilbage i samme omfang som før COVID-19-pandemien.

Hertil kommer en stor kapacitetsudvidelse af hotellerne, hvilket har øget konkurrencen og gjort at hotellerne ikke har kunne hæve overnatningsprisen så meget. Se i øvrigt [VisitDenmarks rapport om døgnforbrug](#).

For i højere grad at kunne sammenligne 2022 med 2019 til 2021 er tidsserien i døgnforbrug udglattet ved brug af vejede gennemsnit af turistundersøgelserne 2017 og 2022. Således består døgnforbruget i 2021 f.eks. 4/5 af 2022-undersøgelsen og 1/5 af 2017-undersøgelsen, mens årene 2020 og 2019, har en højere vægt af 2017-undersøgelsen.

¹² Hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem og lejede feriehus. Desuden bruges gennemsnittet af hotel (ferie)- og vandrerhjemsturister fra Turistundersøgelsen som døgnforbrugskilde til lejet helårsbolig.

¹³ Pga. COVID-19 var det ikke muligt at gennemføre undersøgelsen i 2020 og 2021.

4.3.2.2 Eget brug af feriehus

Resultaterne af VisitDenmarks Sommerhusundersøgelse er implementeret og giver opdaterede turismeforbrugstal for turister i eget og lånt feriehus samt privatudlejning, der ikke dækkes i overnatningsstatistikken. I undersøgelsen svarede 7.300 feriehusere på spørgsmål om bl.a. eget brug, udlån, udlejning og forbrug.

Tallene er i samme ombæring revideret tilbage til 2019, idet der i undersøgelsen blev spurgt ind til anvendelsen i årene, 2019 til 2021. Forbruget for turister i eget feriehus er revideret markant ned i 2020 og 2021. Forbruget er på landsplan justeret marginalt ned i 2019.

Den store forskel skyldes, at der før undersøgelsen, i manglen af data, blev antaget, at udviklingen i brugen af eget feriehus fulgte udviklingen i lejet feriehus. I de to COVID-19-prægede år, 2020 og 2021, var feriehusudlejningen til danskere rekord høj. En udvikling der viste sig ikke at være lige så markant for brugen af eget feriehus. Det skal også siges, at mængden af overnatninger i eget feriehus ligger på et langt højere niveau end overnatninger i lejet feriehus.

4.3.2.3 Lånt feriehus

Forbruget af turister i lånt feriehus er på landsplan til gengæld justeret op i alle år fra 2019 til 2021, da både mængden af overnatninger og døgnforbrug er opjusteret. Døgnforbruget for turister i lånt feriehus er baseret på døgnforbrug for turister i lejet feriehus, bortset fra forbrug på overnatning, der er sat til 0.

I undersøgelsen spørges ejerne om forbrug i forbindelse med et typisk ophold i eget feriehus. Forbruget er herefter fordelt ud på varegrupper efter Danmarks Statistiks husholdningsundersøgelse,¹⁴ ligesom der er suppleret med forbrug på energi og renovationer, som der ikke spørges om i undersøgelsen.

Døgnforbrug for turister i eget og lånt feriehus kan ses i [Sommerhusundersøgelsen 2022](#).

4.3.2.4 Privatudlejet feriehus

For at opgøre det fulde omfang af feriehusturismens økonomiske betydning opregnes mængden af overnatninger også for den private del af udlejningen. I praksis bruges opregningsfaktorer som forholdet mellem den samlede feriehusudlejning og udlejningsbureauernes udlejning. Omfanget af privat feriehusudlejning er nedjusteret via Sommerhusundersøgelsen 2022. I gennemsnit bliver der nu lagt 14 pct. til de kommercielle feriehusovernatninger som følge af omfanget af privatudlejning mod 19 pct., der hidtil blev anvendt via 2014-undersøgelsen. Omvendt udlejes nu en større del end før gennem udlejningsbureauerne.¹⁵

For i højere grad at kunne sammenligne 2022 med 2019 til 2021 er opregningsfaktorerne som med døgnforbrugstallene udglattet ved brug vejede gennemsnit af de to sommerhusundersøgelser i 2014 og 2022. I opgørelsen af feriehusturisternes samlede forbrug betyder stigningen i døgnforbrug dog mere end de nedjusterede opregningsfaktorer.

4.3.2.5 Udenlandske endagsturister

Forbruget af udenlandske endagsturister fra 2019 til 2022 er opdateret via foreløbige resultater af en endagsundersøgelse foretaget i april 2023 til april 2024 (idet der spørges til antal besøg de sidste tre måneder). Undersøgelsen, der er foretaget via online-paneler i Tyskland, Sverige og Norge, nedjusterer mængden af endagsbesøg, men opjusterer døgnforbruget sammenlignet med tidligere opgørelser.

På landsplan er der tale om en opjustering af turismeforbruget i 2019, mens turismeforbruget fra 2020 til 2022 er nedjusteret. Det svenske og norske endagsturismeforbrug er især nedjusteret.

¹⁴ <https://statistikbanken.dk/NAHC22>

¹⁵ <https://www.visitdenmark.dk/corporate/videncenter/sommerhusundersoegelsen-2022>

Resultaterne af endagsundersøgelsen fra 2023 implementeres endeligt i Turismens økonomiske betydning 2023, hvor det også bliver muligt at opdele udenlandske endagsturisters forbrug på formålene, ferie og forretning.

4.3.3 Modelændringer af turismeforbrug

4.3.3.1 *Korrektion i køretøjers brændselsforbrug*

Turismeforbruget på køretøjers brændstof er nedjusteret for danske endagsturister på ferie. Ændringen sker, da brændstofforbruget før virkede urealistisk højt, som særligt kom til udtryk i beregninger af turisternes klimaaftryk. Således tages der nu højde for køretøjers øgede brændstoffektivitet (altså at biler i dag kører længere på literen) sammenlignet med det gamle døgnforbrugsdata. Som følge af ændringen nedjusteres danske endagsturisters brændstofforbrug i årene, 2019 til 2022.

Ændringen slår også igennem på beskæftigelseeffekten, men vurderes beskeden, da produktet handles i en branche med højt importindhold og en høj kapitalintensitet.

4.3.3.2 *Korrektion af turismeforbruget for danske forretningsrejsende*

CRT har som en fejlrettelse i den nye modelversion indsat en begrænsning som sikrer, at de danske forretningsturister maksimalt kan forbruge, hvad der svarer til det samlede råvareforbrug på produktniveau. I og med at forretningsturisternes forbrug er en del af virksomhedernes udgifter, og virksomhedernes samlede udgifter er ækvivalent med nationalregnskabets råvareforbrug, er denne begrænsning nødvendig.

Nedskaleringen sker primært for produktgruppen, *Rejsebureauer og anden rejseservice* i årene, 2019 til 2022, primært for de danske forretningsturister på hotel, men også i mindre omfang for forretningsturister på endagsture.

4.3.4 Modelændringer af turismeafledte effekter

4.3.4.1 *Korrektion i beregning af de økonomiske effekter af danske forretningsturister*

CRT har fjernet en dobbeltberegning af danske forretningsturisters økonomiske effekt i modellen. Da forretningsturisters forbrug er input i virksomhedernes produktion kunne effekten af forbruget før både ske gennem efterspørgslen og udbuddet.

Ideen med dette var, at stødet også ville have en betydning for produktionen, og stødet var sat op således, at der både var en effekt på input og output. Det havde den uheldige konsekvens, at effekten blev regnet med to gange, både for input og produktion for virksomhederne. Sådan som stødet kan forstås på nu er, at i den alternative situation, hvor der ikke er danske forretningsturister i Danmark, vil virksomhederne i stedet sende dem til udlandet eller øge importen for et tilsvarende beløb, og derigennem holde input og produktion konstant for virksomhederne, således at stødet kun virker gennem efterspørgslen.

Effekten af korrektionen er størst i 2019, hvor beskæftigelseeffekten er markant lavere, mens effekterne i 2020 til 2022 også er lavere. Bruttoværditilvæksten og skatteindtægterne er også nedjusteret, fra 2019 til 2022, men ikke i lige så høj grad som beskæftigelseeffekterne.

4.3.4.2 *Korrektion i beregning af import og eksport af flyrejser*

Danmarks Statistik har udskudt leverancen af 2020-data på detaljeret produktniveau til sommeren 2024, hvilket har medført større usikkerhed. Et af de steder hvor denne usikkerhed især kommer til udtryk er import og eksport af flyrejser, der i COVID-19-pandemien-årene særligt var udsat for nedlukning af samfundet.

Grundet manglende data er importen og eksporten af produktkategorien, *Flyrejser*, hidtil blevet fremskrevet ved brug af en bred gruppe af import og eksport af serviceydelser. Importen af flyrejser har som konsekvens været urealistisk høj – højere end den samlede danske efterspørgsel af flyrejser – og der har som følge heraf ikke været beskæftigelseeffekter af turisternes efterspørgsel på flyrejser.

I stedet bliver import og eksport af flyrejser i modellen nu skaleret med udviklingen i antal flypassagerer på udenrigsflyvninger for årene, 2020 til 2022, jf. statistikbanktabel, FLYV35. I forhold til tidligere reduceres importen til 23,6 % af 2019-niveauet i 2020, 29,3 % af 2019 niveauet i 2021 og 73,9 % af 2019-niveauet i 2022. Som følge af modelændringen opjusteres effekterne for branchen, lufttransport, i 2020 til 2022.

4.4 Estimat på turismeforbruget 2023

For at kunne belyse udviklingen i dansk turisme på et mere aktuelt grundlag har VisitDenmark udviklet en model, der kan give foreløbige estimater af turismeforbruget 2023. I rapporten henvises således til turismeforbruget 2023 enkelte steder. 2023-tallene følger ikke satellitregnskabsmetoden, men fremskriver turismeforbruget med udviklingen i overnatningstal og priser.

Stigende priser gennem 2023 spiller en rolle for forbrugstillene, der i rapporten er opgjort i årets priser. Den store fremgang i turismeforbruget fra 2022 til 2023 afspejler ikke kun en realfremgang, men også generelle pristigninger. Sammenlignes 2023 med 2022 driver stigende priser i turistdøgnforbruget i gennemsnit 5 pct.-point af den samlede vækst på 7 pct.

Især steg priser på feriehus- og hotelovernatning, restaurant og føde- og drikkevarer hhv. 5, 11, 7,8 og 7 pct., hvilket drev den markante vækst.¹⁶

Kilderne til overnatninger/besøg og døgnforbrug opdateres når resultater af nye undersøgelser kan implementeres. Det foreløbige turismeforbrug for 2023 er derfor snarere et supplement end en erstatning for de endelige 2023-resultater, der udgives i 2025 og som vil afvige fra de foreløbige estimater som opdateret data bliver tilgængeligt.

4.5 Usikkerhed i turismeøkonomiske beregninger

At udarbejde turismens økonomiske betydning, der baseret på mange undersøgelser og kilder, giver anledning til statistisk usikkerhed. Derfor kræves der flere steder i modellen antagelser, som giver anledning til forbehold. De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeforbrug og -effekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudssiden ikke er lokalt fordelte.¹⁷

En række usikkerheder er indbygget i data, ligesom der kontinuerligt sker forbedringer af de metodikker, der anvendes. Desuden arbejdes der i LINE-modellen løbende med opdatering af nationalregnskabstidsserier og fremskrivninger for ikke-endelig data af bl.a. antal fuldtidsbeskæftigede og værditilvækst vha. den makroøkonomiske model ADAM. På nuværende tidspunkt er 2020 det seneste endelige referenceår i nationalregnskabet.

En central antagelse bag beregning af forbruget i kommunerne er, at hele turistens forbrug finder sted i den kommune, hvor turisten overnatter (eller slutdestinationen for endagsrejsende). Dette er naturligvis ikke altid korrekt. En følge af den antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på overnattende turister med bopæl i andre kommuner – i kraft af f.eks. attraktioner – alt andet lige undervurderes i opgørelserne.

VisitDenmark og CRT arbejder løbende på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver ændringer i niveauerne for nøgletallene – især på regionalt og lokalt niveau.

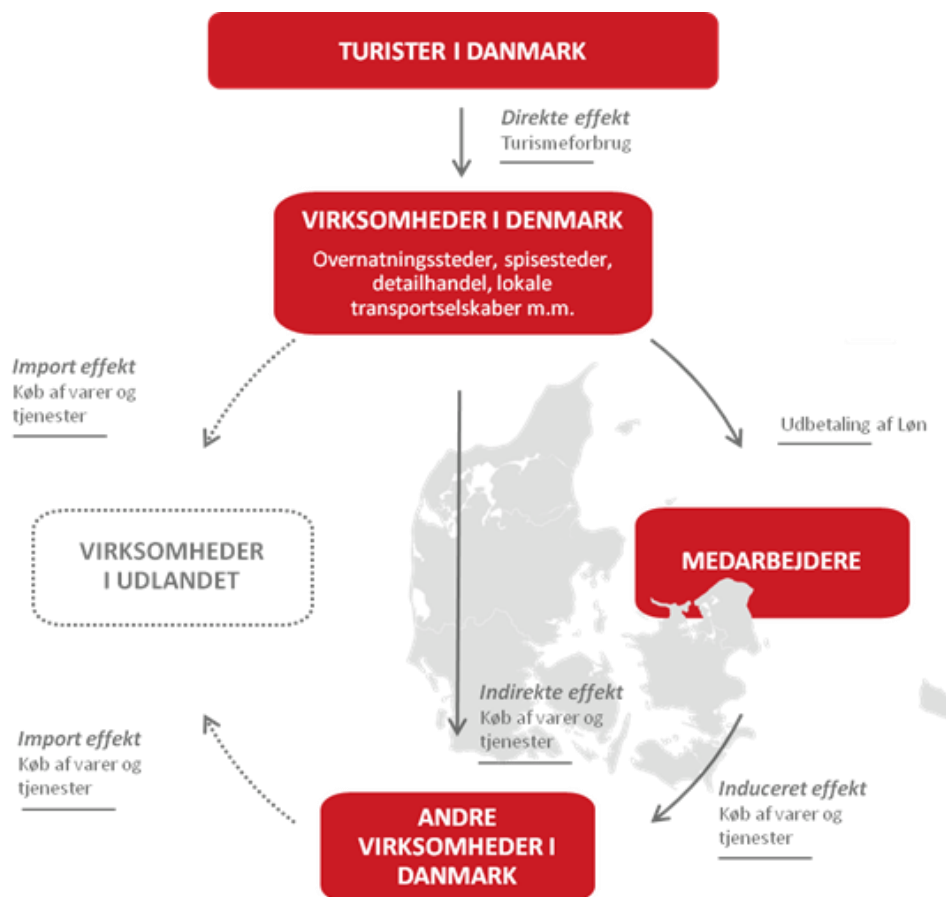
¹⁶ [Turismens økonomiske betydning 2019-2023](#).

¹⁷ At udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen helt ned på kommunalt niveau kræver antagelser, som giver anledning til forbehold. Det danske satellitregnskab på kommuneniveau er en udfordring, idet data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent er geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

4.6 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen

Turismens afledte effekter er ikke en del af satellitregnskabet. VisitDenmark og CRT beregner de afledte effekter vha. LINE-modellen,¹⁸ som bygger på data fra satellitregnskabet. Figur 4.6.1 illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

Figur 4.6.1 Det turismeøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i forskellige virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, og i hver branche kan en større eller mindre andel af den samlede omsætning tilskrives turismeforbrug. F.eks. har hoteller en stor del af omsætningen fra turister, mens detailhandlen har en mindre del.

De virksomheder, som turisten har brugt penge i, køber råvarer og andet i andre virksomheder, som således også påvirkes af det oprindelige turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til sine medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

¹⁸ VisitDenmark anvender LINE-modellen, fordi den er kommunalt baseret og dermed mere anvendelig til analyser på kommunalt og regionalt niveau end andre makroøkonomiske modeller som f.eks. ADAM-modellen, der er nationalt baseret.

4.6.1 LINE-modellens multiplikatorer

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte tekniske multiplikator kan beregnes:

$$\text{Teknisk multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Den tekniske multiplikator viser, hvor meget den direkte effekt bliver ganget op, når den siver ud i økonomien. Til at beregne disse effekter anvendes en økonomisk model.¹⁹

Ud over den tekniske turismemultiplikator anvender VisitDenmark såkaldte turismemultiplikatorer, der relaterer turismeomsætningen (mio. kr.) til den turismeafledte beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede), værditilvækst (mio. kr.) og skatteprovenu (mio. kr.). VisitDenmarks turismemultiplikatorer er ikke multiplikatorer i gængs forstand, men forholdstal mellem omsætning og afledte effekter. De opgøres således:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Samlet turismeafledt effekt}}{\text{Samlet turismeforbrug}}$$

VisitDenmark anvender bl.a. turismemultiplikatorerne til at analysere, hvordan ændringer i turismeforbruget forplanter sig i samfundet gennem ændringer i jobskabelse, værditilvækst og skatteindtægter.

4.6.2 Turismeafledte effekter i 2019 til 2022

De turismeafledte effekter såsom beskæftigelsen blev i høj grad påvirket af nedlukninger og begrænsninger i turisternes mobilitet under COVID-19-pandemien. Man skal derfor være varsom med at lægge for meget vægt på unormale bevægelser i effekterne, særligt i 2020 og 2021.

Bl.a. faldt produktionen og værditilvæksten under COVID-19-pandemien samtidig med, at beskæftigelsen i større grad blev fastholdt. Dette viser sig ved lav produktivitet, og derigennem højere beskæftigelsesmultiplikator og uændret BVT-multiplikator. BVT-effekten ligger på nogenlunde samme niveau i 2020 og 2021.

I 2022 er turismens beskæftigelseseffekter lavere end i 2019 på trods af højere turismeforbrugstal. Det er der forskellige grunde til. For det første vil beskæftigelsesmultiplikatoren typisk falde over tid grundet stigende priser på forbrugsvarer ved beregning i løbende priser – højere priser giver i sig selv ikke øget beskæftigelse. Et ændret forbrugsmønster, som kan opstå gennem en ændring i døgnforbruget eller en ændret sammensætning af turisterne (f.eks. på overnatningsform eller nationalitet), vil ligeledes påvirke beskæftigelsesmultiplikatoren.

Derudover vil produktivitetsstigninger også reducere beskæftigelseseffekten. Når produktiviteten i en branche stiger, vil der være behov for færre beskæftigede til at indgå i produktionen. Beskæftigelsesmultiplikatoren vil alt andet lige falde, når produktiviteten stiger.

Ved opdeling af beskæftigelseseffekterne på branchegrupperinger ses det, at en stor del af faldet i beskæftigelseseffekten fra 2019 til 2022 kommer fra brancherne, skibsfart og detailhandel. Disse to brancher

¹⁹ CRT publicerede i 2016 notatet, "En introduktion til multiplikatorer inden for området turisme og dansk praksis på området", der uddyber anvendelsen af multiplikatorer med udgangspunkt i litteraturen på området, og bl.a. analyserer historiske TSA-multiplikatorer. Herudover analyseres, hvilke faktorer, der påvirker størrelsen af turismemultiplikatorer i danske regioner og kommuner. Notatet egner sig til læsere med interesse i analyse af turismeøkonomiske effekter.

har oplevet kraftige produktivitetstigninger i perioden, særligt i førstnævnte, hvor højere fragtrater sandsynligvis er en del af forklaringen.

BVT-effekten er nogenlunde den samme i 2019 og 2022, hvilket vidner om store produktivitetstigninger, da beskæftigelsesmultiplikatoren falder væsentligt mere end BVT-multiplikatoren. BVT-multiplikatoren falder dog stadig, hvilket kan skyldes faldende BVT gennem prisstigninger på input, og/eller forbrugssubstitution mod varer der bliver produceret i brancher med en lavere BVT.

4.7 Kilder til overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmark Statistik*	2022	Lille
Feriecenter	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2022	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik*	2022	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge og Danhostel-medlemmer	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2022	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2022	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Kommuner	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehusstatistikken	Danmarks Statistik*	2022	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister	Cruise Copenhagen Network/WOCO	2022	Lille
Lejet helårsbolig	Kommuner	Airbnb, Booking, Expedia, Tripadvisor	Udlejningsstatistik, korrigeret for feriehusudlejning	Eurostat, bedømmelser til kommunefordeling, BBR	2022	Medium
Eget feriehus	Kommuner	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen	Danmarks Statistik	2022	Medium
Lånt feriehus	Kommuner	Stikprøve	Sommerhusundersøgelsen	Danmarks Statistik	2022	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2008	Lille
Udenlandske endagsferierejsende	Kommuner	Stikprøve	Endagsundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Stor
Danske endagsferierejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2022	Medium
Dansk endagsforretningsrejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	DTU	2022	Medium
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Kommuner	Stikprøve	Ferie- og Forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold v. familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

Noter: VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.8 Kilder til døgnforbrug

Overnatningsform	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Feriecenter	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Camping	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Vandrerrhjem	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Lystbådehavn (betalte)	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lejet feriehus gennem udlejningsbureau	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Lille
Krydstogt	Krydstogts-kommuner	CCN's passager survey og VisitDenmarks beregninger	CNN/WOCO	2016	Medium
Lejet helårsbolig	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Medium
Eget feriehus	Landsdele	Sommerhusundersøgelsen, Forbrugsundersøgelsen	Danmarks Statistik	2022	Medium
Lånt feriehus	Regioner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Endagsundersøgelsen	VisitDenmark	2022	Stor
Danske endagsferierejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretningsrejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	National	Ferie- og forretningsrejsende, Forbrugsundersøgelsen	Danmarks Statistik	2018	Medium
Danskeres ophold hos familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

Noter: Opregnet til 2022-priser.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.9 Turismebrancher og -produktafgrænsninger

4.10 Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
Overnatningssteder		
55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursusjendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restauranter m.v.		
56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	Event catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Caféer, værtshuse, diskoteker mv.
Transportvirksomheder		
49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjern tog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter- og taxifyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneller*
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**
Rejse-service		
79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.90	79.90.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
Kultur, forlystelser og sport		
90.01	90.01.10	Teater- og koncertvirksomhed
91.01	91.01.10	Biblioteker
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.19.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.10	Lystbådehavne ***

93.29 93.29.90 Andre forlystelser og fritidsaktiviteter

4.11 Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
10.11-10.92		Fremstilling af fødevarer
11.01-11.07		Fremstilling af drikkevarer
12.00	12.00.00	Fremstilling af tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.10-33.20		Fremstillingsindustrien af diverse varer
46.11-46.90		Engroshandel
47.11-47.99		Detailhandel
82.30	82.30.00	Organisering af kongresser, messer og udstillinger****

Anm: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

*Under "hjelpevirksomhed i forbindelse med transport".

**Under "udlejning og leasing".

***Lystbådehavne var tidligere placeret i "Rejseservice".

****Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Reference: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

4.12 Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA)

Kode i nationalregnskab	Turismeprodukter
Overnatning:	
T551010	Hoteller
T551020	Konferencecentre, kursusjendom
T552000	Ferieboliger og lign.
T553000	Campingpladser
T559000	Andre overnatningsfaciliteter
T683120	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restaurant:	
T561000	Restauranter, pizzeriaer mv.
T562100	Event catering
T562900	Kantiner, anden restaurantvirksomheder
T563000	Caféer, v�ertshuse, diskoteker
Transport:	
T491000	Jernbaner, passagertransport
T493110	Rutebusk�rsel, by og nærtrafik
T493120	Bus, S-togstrafik, metro, nærbaner
T493920	Turistkørsel, landpassage transport
T501000	S� - og kysttransport af passagerer
T503040	Transport ad indre vandveje
T511010	Ruteflyvning
T511020	Charter- og taxifyvning
T522130	Betalingsvej, - bro og - tunneller
T771100	Personbiludlejning
Rejse-service:	
T791100	Rejsebureauer
T791200	Rejsearrangører
T799000	Turistbureauer, mv.
Kultur, forlystelser og sport:	
T900110	Teater- og koncertvirksomhed
T910110	Biblioteker
Q910200	Museer, offentlige ikke-markeds-m�essige
S910200	Museer, offentlige salgsindtægter
T910200	Museer, markeds-m�essige
T910400	Botaniske og zoologiske haver
T931100	Idrætsanlæg, markeds-m�essige
T931900	Andre sportsaktiviteter
K930020	Drift af egne forlystelser mv.
Q932100	Forlystelsesparker, offentlige ikke-markeds-m�essige
S932100	Forlystelsesparker, offentlige salgsindtægter
T932100	Forlystelsesparker o.l.
T932910	Lystbådehavne

4.13 Turismeprodukter (turismeforbundne produkter i TSA)

Detailhandel mm. (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevarerindustrien
110000-120000	Drikkevare- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandelsavance
T823000-VAK82meet	Kongres- og messeudstilling*

Bemærkninger:

*Dette produkt indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turismeprodukter bliver produceret i turismebrancherne. Når turismeprodukterne i LINE-modellen bliver aggregeret, bliver f.eks. *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje", der pga. størrelsen af den ikke-turismerelaterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "Andre brancher".